

סדנת הורים למניעה ושיח על הטרדה ותקיפה מינית

תוקפים את הפחד מתקיפה מינית

עד גיל עשר זהה כמות הנתקפים והמנוצלים אצל בני שני המינים. "במרבית המקרים, 85%, התוקף אינו אדם זר, אלא מוכר לילד", היא מוסיפה, "ולכן כלל הזהירות השכיח 'אל תיקח סוכריות מזרים', חסר משמעות ואינו רלוונטי למה שמתרחש בשטח".

שחרור מסטריאוטיפים

הסדנה בהנחיית גל-כהן, כוללת ארבעה מפגשים עם ההורים. במהלך שתי שעות המפגש היא מעניקה להם כלים וידע תיאורטי שיסייעו להם להתמודד עם חרדות מפני תקיפה מינית מהגיל הרך עד בגרות. בסדנה לומדים ההורים איך לזהות את הפחדים והחרדות שלהם מהנושא, יחד עם מידע לגבי מיניות בריאה ונורמאלית של ילדים, אשר גורמת גם היא למבוכה ובלבול. לומדים איך לזהות מקרים שבהם אירע דבר מה לילד, למרות שאינו מספר ואיך להגיב במצב כזה, כמו גם איך לדבר עם הילד על הנושא, בלי להחזיר בו

בגיל שבו עושה הילד צעדים ראשונים, מתגברות החרדות בקרב ההורים מפני תקיפה או ניצול מיני. סדנה להורים מעניקה כלים להתמודדות עם חוסר האונים ועם השאלות העולות מהנושא מדי ערב שישי חוזר הריטואל: "אל תלכי לבד ותמיד תהיי עם הסלולרי שלך בכיס. אל תתקרבי לזרים ואחר כך תספרי לי שמשוהו קרה לך, ותחזרי עם חברתך". במילים אלה מלווה נירית את בתה, בת השמונה, למסיבת הכיתה השבועית, אחוות אימה ופחד. (עם מי החברה תחזור?). היא משגיחה על הילדה עד שזו נבלעת בבית שבו נערכת המסיבה, ולאחר מכן מבלה שעות ארוכות מתחת למרפסת עד שהבת מסיימת את הבילוי ושבב הביתה בבטחה. "כשאינני יכולה להיות עמה, אני שולחת את בעלי או את השכנה, או אפילו משלמת לאיזו תוכנית טלוויזיה שתמלא את מקומי. ואם כל אלה לא יוצאים לפועל, אני נמצאת בהיסטריה במשך שעות, עד הרגע שהיא חוזרת הביתה".

חרדות הנוגעות לביטחון הילדים, גם אם לעתים אינן רציונליות, מלוות הורים רבים לילדים, בייחוד בגיל שבו הם מתחילים לבלות מחוץ לבית ועושים צעדים ראשונים בתהליך ההתבגרות. מלבד להדיר שינה מעיני ההורים, חרדות אלה, בעיקר כשהן חזקות במיוחד, עלולות לחבל בקשרים שבין ההורה לילד או להוביל למאבק כוחות ביניהם. הורים המגוננים על ילדיהם יתר על המידה, עלולים למנוע מהם ליהנות בבילוי ובמקרים קיצוניים אף לפתח אצלם פחדים מוגזמים, בייחוד כשמדובר בחרדות מפני תקיפה מינית.

ליאור גל-כהן, מרצה ומנחת קבוצות, מקיימת סדנאות להורים בנושא התמודדות עם הטרדות ותקיפות מיניות, לאחר שאיתרה צורך רב בקרב הורים החשים חוסר אונים ומבקשים להקנות לילדיהם כללי זהירות נכונים, לזהות מקרים שאירעו ולדעת לטפל כהלכה במצוקה אפשרית. "מאחר שהורים מפחדים מאוד, הם מעבירים לילד את פחדיהם, כאשר בעצם הם רוצים לעזור לו וללמד אותו איך להיזהר, אך אינם יודעים איך לעשות זאת כראוי", אומרת גל-כהן, שבזמנה הפנוי מתנדבת במרכז הסיוע לנפגעות תקיפה מינית בתל אביב. לדבריה, כ-60% מהתקיפות המיניות מתרחשים בקרב ילדים ונוער מתחת לגיל 18, כאשר

פחד ולגרום לו לספר על דברים שאינם כשורה. לדברי גל-כהן, למרות המודעות שעלתה בשנים האחרונות, הורים רבים אוחזים עדיין בסטריאוטיפים, דוגמת "התוקף הוא בדרך כלל אדם זר", או "בחורה שנאנסה בבית התוקף, בוודאי רמזה לו שהיא מעוניינת או שלא הייתה תקיפה מספיק". "המטרה העיקרית של הסדנה היא למנוע מההורה מצב של חוסר אונים" אומרת גל-כהן. "כאשר ילדה באה לספר לאמה על מה שאירע לה, האם עלולה להתפרק לה מול העיניים, ואז מתקיים למעשה מעין חילוף תפקידים שבו הילד הוא השומר והמטפל, ואילו ההורה נוהג כילד מבוהל שאינו יודע כיצד להגיב. הקניית כלים תאפשרו להורים להגיב בדרך נכונה, התואמת את צורכי הילדים ואם חלילה יספר לנו הילד שאירע לו מקרה כזה, נוכל לרסן את הפחד ולהגיב בצורה הנכונה".

בכל מפגש לומדים ההורים כיצד להתמודד עם הסיטואציה הקשה ועם אורח החיים העכשווי שמבטא פחד תמידי. במפגש הראשון חושפת בפניהם גל-כהן את הסטריאוטיפים והדעות הקדומות, מעבירה נתונים בנושא תקיפה מינית ומידע על הדרכים למניעת הטרדוּמה. במפגשים הבאים מוסבר להורים מהי למעשה תקיפה מינית, ומודגש כי אין מדובר רק במצבים של מגע, אלא גם בחשיפת ילדים ליחסי מין, לתכנים פורנוגרפיים, לאוננות ועוד. גל-כהן מציינת בפני ההורים כי מרבית המקרים אינם נעשים כתוצאה מהפעלת כוח פיזי, אלא בשל חשש עצום של הילד מפני אפשרות שהתוקף יגלה את הסוד או שאף אחד לא יאמין לו אם ינסה לספר על מה שאירע. אולם לסדנה יש גם פן יישומי ולא רק תיאורטי. ההורים לומדים מגוון דרכי תגובה למצבים שהילד עלול לעבור, חלילה, כמו תקיפה מינית, לצד דרכים שבהן רצוי לשוחח אתו על הנושא, גם בלי שחוות תקיפה כזו. גל-כהן ממליצה להתחיל לדבר עם ילדים כבר מהגיל הרך. כמובן באופן המתאים לגיל זה. מפני שכ-30% מאירועי התקיפה המינית קורים עד גיל 12 ורוב הילדים לא מספרים. אם נתחיל לדבר עם ילדים בגיל 3, יהיה לנו כבר קל יותר לדבר איתם בגיל 13. להורים החוששים מהפחדות ואובדן תמימות, חשוב לציין כי השיח עם ילדים בגיל זה אינו על בסיס אזהרות והפחדות.

